Amsterdam UMC
Universitair Medische Centra

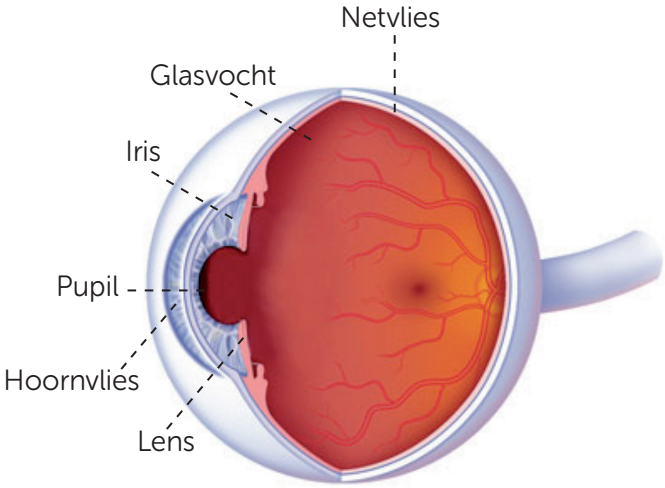
Oogheelkunde

Locatie VUmc

Oog-afwijkingen door diabetes

Oogheelkundig onderzoek

Een van de mogelijke complicaties bij diabetes is het optreden van beschadigingen in het oog. Het gaat hierbij om de bloedvaten in het netvlies. Deze oogafwijkingen door diabetes worden diabetische retinopathie genoemd. Als deze netvliesbeschadigingen niet tijdig opgespoord en behandeld worden, kan dit leiden tot blindheid of slechtziendheid.

Diabetische retinopathie

Diabetische retinopathie is een complicatie van suikerziekte, waarbij veranderingen optreden in de bloedvaten van het netvlies in het oog. Het risico van het krijgen van diabetische retinopathie neemt toe naarmate u langer diabetes heeft. Andere ongunstige factoren zijn onder andere een niet optimaal behandelde diabetes, zoals langdurig hoge bloedsuikers, sterk wisselende bloedsuikers en hoge bloeddruk. Omdat het mogelijk is dat u al geruime tijd aan diabetes lijdt, zonder dat u daar iets van heeft gemerkt, is het over het algemeen verstandig de ogen te laten controleren zodra de diabetes ontdekt is. Deze controle moet regelmatig herhaald worden, ook als u geen oogklachten heeft.
Er kunnen afwijkingen in de ogen voorkomen die (nog) geen klachten veroorzaken, maar wel behandeld moeten worden om verdere beschadiging van het netvlies af te remmen.

Er zijn twee vormen van diabetische retinopathie die een behandeling nodig hebben:

Afsluiting en uitgroei van nieuwe vaten

Als de beschadigde bloedvaten afgesloten raken, ontstaat in een deel van het netvlies een tekort aan zuurstof en

voeding. Als reactie hierop groeien vaak nieuwe bloedvaten in en op het netvlies (*proliferatieve retinopathie*). Omdat deze nieuw gevormde bloedvaten erg broos zijn, kan een grote bloeding ontstaan. Ook kunnen deze nieuwe bloedvaten gaan verlittekenen en zo het netvlies van zijn normale plaats trekken.

Lekkage

Uit beschadigde bloedvaten kunnen vocht, eiwitten, vetten en bloed lekken (*exsudatieve retinopathie*). Als deze lekkage zich in het centrum van het netvlies bevindt, gaat men slechter zien. Op een andere plaats in het netvlies merkt u van de lekkage nauwelijks iets.

Onderzoek

Bij het onderzoek door de oogarts worden de pupillen met druppels verwijd. Daardoor wordt het zicht gedurende enkele uren een beetje waziger en kunt u niet autorijden. Bij het onderzoek wordt het netvlies bekeken, en bij eventuele afwijkingen worden er foto's van het netvlies gemaakt. Dit kan een OCT-scan zijn, waarbij de gele vlek in het netvlies gedetailleerd in beeld wordt gebracht. Soms wordt er een fluorescentie angiogram (FAG-onderzoek) gedaan, waarbij een kleurstof (fluoresceïne) in de vaten in de arm wordt gespoten om de vaten in het netvlies goed in beeld te brengen. Daardoor kan de oogarts de mate en de ernst van de afwijkingen beter beoordelen.

Laserbehandeling

Wanneer er afwijkingen in het netvlies worden vastgesteld is het – afhankelijk van de ernst – nodig om laserbehandeling te verrichten. Het doel hiervan is een verdere beschadiging van het netvlies tegen te gaan. Bij laserbehandeling worden lichtstralen op het netvlies gericht.

Wanneer er sprake is van *proliferatieve retinopathie* wordt vrijwel het hele netvlies (behalve het centrum) met laserstralen behandeld. De behandeling is uitgebreid en zal vaak in meerdere keren plaatsvinden. Een behandeling met laserstralen is vooral gericht op behoud van het gezichtsvermogen. In een groot aantal gevallen is het mogelijk een (verder) achteruitgaan van het zicht te stoppen of te vertragen. Uw ogen verbeteren meestal niet. Een enkele keer komt het voor dat mensen na de behandeling slechter zien dan ervoor. Vooral bij een uitgebreide laserbehandeling, bestaat de mogelijkheid dat u 's avonds en 's nachts minder ziet. Daar staat tegenover dat de ogen zonder behandeling meestal sterk achteruitgaan. De voorbereiding voor een laserbehandeling bestaat uit oogdruppels om de pupil te verwijden en druppels om het oog te verdoven. Als een uitgebreide behandeling nodig is, wordt soms een injectie gegeven naast het oog, voor plaatselijke verdoving.
De behandeling vindt poliklinisch plaats.

Injecties

Wanneer er sprake is van lekkage van vocht uit de bloedvaten (*exsudatieve retinopathie*), zal de behandeling in eerste instantie beginnen met injecties met een medicijn (meestal Avastin) in de glasvochtruimte. Dit medicijn moet er voor zorgen dat de lekkage minder wordt en het vocht wegtrekt. Het is met name bedoeld om het zicht te stabiliseren. Vaak zult u afspraken krijgen van een serie van 2 of 3 injecties om de maand. Hierna volgt dan weer een controle. Bij veel patiënten zijn gedurende een aantal jaren regelmatige injecties nodig. Soms wordt deze behandeling gecombineerd met een laserbehandeling. Voor de injectie krijgt u druppels om het oog te verdoven, waardoor de injectie niet pijnlijk zal zijn.

Andere behandelingen

Als er een bloeding in de glasvochtruimte ontstaat, kan soms een verwijdering van het glasachtig lichaam (*pars plana vitrectomie*) met het bloed worden uitgevoerd. Dit is een operatie waarbij het glasvocht wordt verwijderd, samen met de abnormale bloedvaten. Een vitrectomie kan ook noodzakelijk zijn als verlittekende bloedvaten het netvlies van zijn plaats trekken.

Conclusie

Helaas veroorzaakt diabetes nogal eens problemen met de ogen. Door de steeds betere onderzoeks- en behandelingstechnieken is het tegenwoordig vaak mogelijk de retinopathie tot staan te brengen. Laat daarom in geval van diabetes uw ogen regelmatig controleren, ook als er geen klachten zijn en ook als de bloedsuikers goed zijn gereguleerd.

Tot slot

- Op de dag van het onderzoek of de behandeling ziet u minder scherp door de behandeling en/of pupil verwijdende druppels. Zelf autorijden of fietsen wordt ten strengste afgeraden. Ook wanneer u met het openbaar vervoer komt of met een taxi, is het aan te bevelen u te laten begeleiden. Soms wordt het behandelde oog met een verband afgeplakt.
- Het wazig zien kan een aantal uren of dagen aanhouden.

Meer informatie

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u bellen met polikliniek Oogheelkunde,
telefoon (020) 444 1084.

Amsterdam UMC
Universitair Medische Centra

© Amsterdam UMC
November 2018

www.amsterdamumc.nl
www.vumc.nl
www.amc.nl
209018